

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีการพัฒนา 4 ขั้นตอน ดังนี้

การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ผลการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2) ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร 3) ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง 4) ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีจุดเน้นเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น มีความรัก ความภูมิใจ ในภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร พบว่า รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีขั้นตอนหลักในการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน

3. ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง ซึ่งมีหัวข้อประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้คือ

- 1) สภาพภูมิศาสตร์อำเภออุทอง
- 2) เมืองโบราณสมัยทวารวดี
- 3) วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง

- 4) เจดีย์สมัยทวารวดี
- 5) พระพุทธรูปสมัยทวารวดี
- 6) รูปประติมากรรม และศาสนศิลป์ สมัยทวารวดี
- 7) เหรียญจารึกสมัยทวารวดี
- 8) ตุ๊กตาดินเผาสมัยทวารวดี
- 9) แหล่งเรียนรู้ทวารวดีเมืองอุทอง

4. ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดี

เมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย
การสัมภาษณ์ และการสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ผลจากการสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง
วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหาร
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นจำนวน 2 คน ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 คน โดยวิเคราะห์
ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของ
ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 2) ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดี
เมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร
หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่
ผู้บริหาร ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการ
สถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง ผู้ปกครองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงาน
ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์เกี่ยวกับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนา
หลักสูตร ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	8	61.54
หญิง	5	38.46
2. อายุ		
40 – 49 ปี	8	61.53
50 – 59 ปี	3	23.08
มากกว่า 60 ปี	2	15.39
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	15.39
ปริญญาตรี	8	61.53
ปริญญาโท	3	23.08
4. ตำแหน่งงาน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	1	7.68
ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง	1	7.68
ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3	23.08
คณะกรรมการสถานศึกษา	3	23.08
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	15.58
ผู้ปกครองของนักเรียน	3	23.08
5. ประสบการณ์การทำงาน		
10 – 19 ปี	2	15.39
20 – 29 ปี	8	61.53
30 – 39 ปี	3	23.08
6. ประสบการณ์เกี่ยวกับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร		
เคย	8	61.54
ไม่เคย	5	38.46

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.54 ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 40 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.53 ด้านระดับการศึกษา

สูงสุด ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.53 ด้านตำแหน่งการงาน ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 23.08 คณะกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.08 ผู้ปกครองของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 23.08 7.69 ด้านประสิทธิภาพการทำงาน 20 – 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.53 ด้านประสิทธิภาพเกี่ยวกับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เคยอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 61.54

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดี เมืองอู่ทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า

1. ด้านความสำคัญ ความจำเป็นของหลักสูตรต่อการจัดการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า หลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษา นักเรียนควรได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นของตน ทำให้เห็นคุณค่า มีความรักและภาคภูมิใจ เป็นการสืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามให้ลูกหลานได้รักษาสืบต่อไป

2. ด้านการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร ภาพรวมพบว่าควรส่งเสริมให้โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตร และเพื่อให้สอดคล้องกับท้องถิ่นซึ่งกำลังส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการต้อนรับการมาเยือนของนักท่องเที่ยวในการนำเสนอข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ที่ถูกต้องต่อไป

3. ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เป็นอย่างดี

4. ด้านรายละเอียดของหัวข้อเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง โดยภาพรวมพบว่า ควรประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ สถาปัตยกรรมศาสตร์อำเภออู่ทอง เมืองโบราณสมัยทวารวดี วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง เจดีย์สมัยทวารวดี พระพุทธรูปสมัยทวารวดี รูปประติมากรรมและศาสนศิลป์สมัยทวารวดี เหรียญมีจารึกสมัยทวารวดี ตุ๊กตาดินเผาสมัยทวารวดี และแหล่งเรียนรู้ทวารวดีเมืองอู่ทอง

5. ด้านแนวทางในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ควรจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลากหลายกิจกรรมการเรียน และควรมีกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

6. ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมพบว่า สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน รูปภาพ ป้ายนิเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อินเทอร์เน็ต สื่อวีดิทัศน์ และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

7. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง โดยภาพรวมพบว่า ควรวัดและประเมินผลโดยทดสอบความรู้

ความเข้าใจ ก่อนและหลังเรียน ประเมินผลทักษะปฏิบัติกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรม และการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ตอนที่ 3 ด้านปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขในการพัฒนาหลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะอื่นๆ ภาพรวมพบว่า ไม่มีปัญหาในการนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากโรงเรียนสนับสนุน และครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ จะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

4.2 ผลการสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความต้องการของนักเรียนในการเรียนหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอู่ทอง จำนวน 40 คน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในอำเภออู่ทอง อาชีพผู้ปกครอง ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	11	27.50
หญิง	29	72.50
2. อายุ		
11 – 13 ปี	35	87.50
14 ปีขึ้นไป	5	12.50
3. ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในอำเภออู่ทอง		
ต่ำกว่า 5 ปี	5	12.50
6 – 10 ปี	5	12.50
10 ปีขึ้นไป	30	75.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพผู้ปกครอง		
รับราชการ	7	17.50
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	5.00
ค้าขาย	12	30.00
เกษตรกร	11	27.50
รับจ้าง	8	20.00

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.50 ด้านอายุ ส่วนใหญ่ อายุ 11 – 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.50 ด้านระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในเขตอำเภอ อุ้มทอง พบว่าส่วนใหญ่ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 75.00 ด้านอาชีพผู้ปกครองพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 30.00

ตอนที่ 2 ความต้องการของนักเรียนในการเรียนหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรม ทวารวดีเมืองอุ้มทอง ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการของนักเรียนในการเรียนหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดี เมืองอุ้มทอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุ้มทอง

จากการสอบถาม พบว่า นักเรียนทั้ง 40 คน ต้องการเรียนตามหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุ้มทอง ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

2. ความต้องการด้านประโยชน์ในการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมือง อุ้มทอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุ้มทอง จำนวน 40 คน ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับความต้องการด้านประโยชน์ในการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุ้มทอง

ด้านประโยชน์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุ้มทอง	38	95.00
เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน	33	82.50
ได้เรียนรู้และฝึกทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม	32	80.00

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดี เมืองอู่ทอง 1) ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง คิดเป็นร้อยละ 95.00 2) เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน คิดเป็นร้อยละ 82.50 และ 3) ได้เรียนรู้และฝึกทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 80.00

3. ความต้องการด้านเนื้อหาเกี่ยวกับ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอู่ทอง จำนวน 40 คน ดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับความต้องการด้านเนื้อหาเกี่ยวกับ
เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง

เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง	จำนวน	ร้อยละ
1. สถาปัตยกรรมศาสตร์อำเภออู่ทอง	38	95.00
2. เมืองโบราณสมัยทวารวดี	35	87.50
3. วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง	38	95.00
4. เจดีย์สมัยทวารวดี	33	82.50
5. พระพุทธรูปสมัยทวารวดี	35	87.50
6. รูปประติมากรรม และศาสนศิลป์สมัยทวารวดี	28	70.00
7. เหรียญมีจารึกสมัยทวารวดี	35	87.50
8. ตุ๊กตาดินเผาสมัยทวารวดี	36	90.00
9. แหล่งเรียนรู้ทวารวดีเมืองอู่ทอง	39	97.50

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) แหล่งเรียนรู้ทวารวดีเมืองอู่ทอง คิดเป็นร้อยละ 97.50 2) วัฒนธรรมทวารวดี เมืองอู่ทอง คิดเป็นร้อยละ 95.00 3) สถาปัตยกรรมศาสตร์อำเภออู่ทอง คิดเป็นร้อยละ 95.00 และ 4) รูปประติมากรรมและศาสนศิลป์สมัยทวารวดี มีความต้องการน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.00

4. ความต้องการด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอู่ทอง จำนวน 40 คน ดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับความต้องการด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	35	87.50
นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	38	95.00
ศึกษานอกสถานที่	40	100
กิจกรรมกลุ่ม	37	92.50

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การศึกษานอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 100 2) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 95.00 3) กิจกรรมกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 92.50 และ 4) การเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 87.50

5. ความต้องการด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ควรมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอู่ทอง จำนวน 40 คน ดังตาราง 9

ตาราง 9 จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับความต้องการด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ควรมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง

ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้	จำนวน	ร้อยละ
ใบความรู้	32	80.00
ใบงาน	36	90.00
รูปภาพ	31	77.50
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	37	92.50

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้	จำนวน	ร้อยละ
อินเทอร์เน็ต	39	97.50
สื่อวีดิทัศน์	39	97.50
ศึกษาจากสถานที่จริง	40	100

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้ด้วยสื่อ/แหล่งเรียนรู้ ดังนี้ 1) ศึกษาจากสถานที่จริง คิดเป็นร้อยละ 100 2) อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 97.50 3) สื่อวีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 97.50 4) ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 92.50 5) ไปงาน คิดเป็นร้อยละ 90.00 6) ไปความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 80.00 และ 7) รูปภาพ คิดเป็นร้อยละ 77.50

6. ความต้องการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอู่ทอง จำนวน 40 คน ดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับความต้องการด้านการวัดผลและประเมินผล
เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	จำนวน	ร้อยละ
การทดสอบความรู้ความเข้าใจ	38	95.00
การประเมินทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม	35	87.50
การประเมินพฤติกรรม	33	82.50

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนต้องการให้มีการวัดผลและประเมินผลในลักษณะดังต่อไปนี้ 1) การทดสอบความรู้ความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 95.00 2) การประเมินทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 87.50 และ 3) การประเมินพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 82.50

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการนำ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมากำหนดประเด็นในการร่างหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร (ฉบับร่าง) 2) การประเมินหลักสูตร (ฉบับร่าง) 3) การปรับปรุงหลักสูตร (ฉบับร่าง)

1. การพัฒนาหลักสูตร (ฉบับร่าง)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน รวมทั้งการขอ คำแนะนำและคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แนวทางการจัด การเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- 1.1 หลักการ
- 1.2 จุดมุ่งหมาย
- 1.3 โครงสร้าง
- 1.4 ขอบข่ายเนื้อหา
- 1.5 การจัดเวลาเรียน
- 1.6 แนวทางการจัดการเรียนรู้
- 1.7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้
- 1.8 การวัดผลและประเมินผล
- 1.9 แผนการจัดการเรียนรู้

2. การประเมินหลักสูตร (ฉบับร่าง)

การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง เป็นการประเมินก่อนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณา ความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข โดยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้นส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่างมีความสอดคล้องและเหมาะสม

3. การปรับปรุงหลักสูตร (ฉบับร่าง)

จากการประเมินหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบสอดคล้องและเหมาะสม โดยมี

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตร (ฉบับร่าง) เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านเนื้อหาสาระปรับความยากง่ายให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความหลากหลายและปรับวิธีการวัดผลและประเมินผลด้านทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนสำหรับผู้ประเมิน

การทดลองใช้หลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอู่ทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สรุปผลได้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เวลา 2 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง สภาพภูมิศาสตร์อำเภออู่ทอง ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมีจิตสาธารณะ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสาร จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการเรียน มีความสนุกสนาน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และจัดทำรายงาน เรื่อง ภูมิศาสตร์อำเภออู่ทอง ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เวลา 1 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง เมืองโบราณสมัยทวารวดี ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านซื่อสัตย์สุจริต สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนพบว่า นักเรียนมีความสนใจ มีความพยายาม มีความสนุกสนาน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและจัดทำ clip VDO เกี่ยวกับเมืองโบราณสมัยทวารวดี ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เวลา 2 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการคิด จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการเรียน มีความสุข ให้ความร่วมมือ

ในการทำกิจกรรมและจัดทำโครงการ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดี ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เวลา 2 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ เรื่อง เจดีย์สมัยทวารวดี ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมีวินัย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการคิด จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ ให้ความสนใจ มีความสนุกสนาน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และวาดภาพเจดีย์สมัยทวารวดี ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เวลา 2 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ เรื่อง พระพุทธรูปสมัยทวารวดี ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน มีความสุข ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และจัดทำสมุดภาพพระพุทธรูปสมัยทวารวดี ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เวลา 1 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ เรื่อง รูปประติมากรรมและศาสนศิลป์สมัยทวารวดี ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการคิด จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ มีความพยายาม มีความสนุกสนาน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และจัดทำรายงาน เรื่อง รูปประติมากรรมและศาสนศิลป์สมัยทวารวดี ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เวลา 1 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ เรื่อง เหรียญมีจารึกสมัยทวารวดี ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการคิด จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการเรียน มีความสุข ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและร่วมมือกันจัดทำป้ายนิเทศ เรื่อง เหรียญมีจารึกสมัยทวารวดี ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เวลา 1 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ เรื่อง ตุ๊กตาดินเผาสมัยทวารวดี ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการคิด จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่าง

เรียน พบว่า นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน มีความสนุกสนาน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและจัดทำแฟ้มสะสมงาน เรื่อง ตึกตาดินเผาสมัยทวารวดี ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เวลา 4 ชั่วโมง เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ เรื่อง แหล่งเรียนรู้ทวารวดีเมืองอู่ทอง ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นักเรียนศึกษาไปความรู้ ทำใบงาน ศึกษาจากสถานที่จริง และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหา จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ กระตือรือร้น มีความสนุกสนาน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและจัดทำแฟ้มความคิด เรื่อง แหล่งเรียนรู้ทวารวดีเมืองอู่ทอง ซึ่งเป็นชิ้นงานในแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี จาก การทดลองใช้หลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/10 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน และจากการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับ สภาพภูมิศาสตร์อำเภออู่ทอง เมืองโบราณสมัยทวารวดี วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง เจดีย์สมัยทวารวดี พระพุทธรูปสมัยทวารวดี รูปประติมากรรมและศาสนศิลป์สมัยทวารวดี เหรียญมีจารึกสมัยทวารวดี ตึกตาดินเผาสมัยทวารวดี และแหล่งเรียนรู้ทวารวดีเมืองอู่ทอง ได้ฝึกทักษะปฏิบัติกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมเป็นรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม การศึกษานอกสถานที่ ด้วยความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้น สนุกสนาน มีความสุข และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/10 โรงเรียนอู่ทอง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 สรุปผล การประเมินดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง โดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรด้วยแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยวัดจุดประสงค์และเนื้อหาเดิมแต่เปลี่ยนแปลง สลับตัวเลือกในแต่ละข้อ สรุปผลการทดสอบดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง
ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร

ความรู้ ความเข้าใจ	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	p
ก่อนใช้หลักสูตร	40	11.73	2.41	26.18	.000*
หลังใช้หลักสูตร	40	24.08	3.47		

*p < .05

จากตาราง 11 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ทำการประเมินทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม โดยวัดทักษะปฏิบัติระหว่างเรียนโดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินสรุปได้ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการประเมินทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม

ข้อที่	ทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การจัดทำรายงาน เรื่อง สภาพภูมิศาสตร์อำเภออู่ทอง	3.30	0.39	ดี
2	การจัดทำ Clip VDO เรื่อง เมืองโบราณสมัยทวารวดี	3.11	0.57	ดี
3	การนำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง	3.12	0.55	ดี
4	การวาดภาพเจดีย์สมัยทวารวดี	3.24	0.41	ดี
5	การจัดทำสมุดภาพพระพุทธรูปสมัยทวารวดี	3.23	0.41	ดี

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะปฏิบัติการอนุรักษ์วัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6	การนำเสนอรายงาน เรื่อง รูปประติมากรรมและ ศาสนศิลป์สมัยทวารวดี	3.14	0.49	ดี
7	การจัดทำป้ายนิเทศ เรื่อง เหรียญมีจารึกสมัยทวารวดี	3.16	0.56	ดี
8	การจัดทำแฟ้มสะสมงาน เรื่อง ตุ๊กตาดินเผาสมัย ทวารวดี	3.26	0.40	ดี
9	การนำเสนอโครงงาน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ทวารวดี เมืองอุทอง	3.29	0.38	ดี
เฉลี่ย		3.21	0.46	ดี

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.46) ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดทำรายงาน เรื่อง สภาพภูมิศาสตร์อำเภออุทอง อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.39) และทักษะการปฏิบัติกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดทำ Clip VDO เรื่อง เมืองโบราณสมัยทวารวดี อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.57)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร จำนวน 8 ข้อ สรุปผลดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอู่ทอง

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล ระดับความ พึงพอใจ
1	มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.73	0.55	มากที่สุด
2	กิจกรรมการเรียนรู้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	4.78	0.42	มากที่สุด
3	กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและประทับใจ	4.70	0.61	มากที่สุด
4	กิจกรรมการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.58	0.71	มากที่สุด
5	การจัดเวลาเรียนเหมาะสม	4.40	0.74	มาก
6	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ	4.80	0.46	มากที่สุด
7	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจและหลากหลาย	4.83	0.39	มากที่สุด
8	การวัดผลและประเมินผลเหมาะสม	4.65	0.58	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.68	0.56	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับ
พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.56) รายการที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ สื่อ/แหล่ง
เรียนรู้ที่น่าสนใจและหลากหลาย อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.39)
รายการที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การจัดเวลาเรียนเหมาะสม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก
($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.74)

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เมื่อนำหลักสูตร เรื่อง วัฒนธรรมทวารวดีเมืองอุทอง ไปใช้พบว่ามีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่อง จำนวนชั่วโมงสำหรับการเรียนการสอน เพราะในทางปฏิบัติจริงพบว่า ระยะเวลาไม่เพียงพอ นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่ทันเวลาที่กำหนด จึงควรเพิ่มเวลาให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเพิ่มเวลาในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 จากเดิม 4 ชั่วโมง เป็น 5 ชั่วโมง เพิ่มขึ้น 1 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 17 ชั่วโมง